

mod London, hvor hun opslog sin Lejr i det nuværende Islington. Suetonius Paulinus kom imod hende lige frisk fra Nedslagtningen af den hellige Druide-Skare. Tacitus beskriver Arméernes Stillinger og gengiver hendes Tale, hvori hun nævner, at det er sædvanligt for Kvinder hos Briterne at tage Førerskabet i Krig. »Det maa staa klart for Eder,« siger hun til dem, »at enten maa vi sejre eller dø!« Der sagdes at være faldet over 80,000 Briter, men Sejren over Boadicea blev hos Romerne betragtet som en saa stor Triumph, at blot dette bærer Vidne om hendes Dygtighed og Heltemod. Dette skete paa Nero's Tid, og vi kan tænke os denne Kvinde med overmenneskelig Energi kæmpe imod Romerne til Forsvar for Land, Hjem og Ære.

De romerske Tropper forsvandt omsider for at yde Hjælp i deres Hjemland, og dette fremskyndede en ny Krisis, i hvilken Briterne — blødagtiggjorte ved Beskyttelse og en fremmed Regerings Overherredømme — var ude af Stand til at modstaa de indtrængende Folkeslag. Den britiske Kvinde var ikke længer den modige Hjælper, Raadgiveren, eller den, der opflammede den britiske Mand. Romerske Skikke havde fuldbragt, hvad romerske Vaaben og romerske Love havde paabegyndt, og de britiske Kvinder havde intet Reservefond, af hvilket de kunde øse Kraft. Der kom en Infusion af nyt Blod i Landet, dog heldigvis ikke af latinsk Race men af god nordisk Stamme, som endnu ærede Kvinden. Talende om denne Stamme i ældre Tider siger Tacitus: »Kvinderne er højagtede Vidner til hver Mands Handlinger og tilkendegiver deres Bifald i fuldt Maal. Til deres Mødre og Hustruer kommer Mændene med deres Saar, og disse frygter hverken for at tælle dem eller undersøge de gabende Vunder. Og Kvinderne bringer paa Slagmarken de Kæmpende deres Føde.

»Briterne formoder endog, at der i Kvindeskønnet huses en vis Hellighed og Forudviden, og derfor foragter de ikke Kvinders Raad eller lader deres Svar uændsede. De er de eneste Barbarer, som nøjes med én Hustru, og Hustruen bringer ikke Medgift til Manden men Manden til Hustruen. — For at Kvinden ikke skal tænke, at hun intet har at gøre med ædel Daad og Krigsfare, mindes hun herom ved Ægteskabs-Ceremonien, ved hvilken et Spyd lægges i hendes Haand. Hun deler sin Husbonds Arbejde og hans Farer og véd, at hun er bestemt til at lide med ham og vove med ham hvad enten i Krig eller Fred. — Hun maa leve og dø med den Følelse, at hun modtager, hvad hun maa overlevere til sine Børn uden Plet og Lyde, det, som hendes fremtidige Svigerdøtre skal værne om og overlevere de følgende Slægtled. De unge

Mænd gifter sig sent, og deres Kraft er uden Lige. Heller ikke de unge Piger har Hast med at indgaa Ægteskab. Efter et godt Valg gifter de dem, og deres Børn genfrembringer deres Fædres og Mødres Styrke.»

Disse Race-Ejendommeligheder udmærkede ogsaa de saxiske indtrængende Folkeslag, om vi end ikke har fremmede Øjenvidner til at skrive derom. Indirekte kan vi dog se et Glimt af deres Skikke.

Det var Skik og Brug for de Saxiske Monarker at holde Hof 3 Gange om Aaret med stor Højtidelighed og Pomp. Dronningen, der ogsaa bar Krone, sad paa en Trone nær ved Kongen. Da en Forsamling af Adelige mødte i Winchester for at ordne Gejstlighedens Klage mod St. Dunstan, præsiderede Kongen men havde Dronningen siddende ved sin Side. Viser, hvorledes Ethelswirth, Dronning af Mercien, endnu i sin Husbonds Levetid bortgiver Land, der er i hendes Eje, og at Kongen kun er et attesterende Vidne. Alswythe, Kong Alfreds Dronning, paabegyndte Bygningen af en Bolig for Nonnerne i Winchester, som fuldendtes af hendes Søn, Edward. Dronninger attesterede deres Ægtefællers Gaver og nedskrev deres Samtykke til Handlinger, de havde gjort, eller Forpligtelser de havde paataget dem; Enke-Dronninger var ogsaa nærværende og underskrev deres Navn ved kongelige Gaver.

Kong Edgars Overenskomst med Crowlands Abbedi blev underskrevet med Adelen og Abbedissernes Samtykke, thi mange Abbedisser blev forhen kaldte til Parlamentet.

(William Camden's »Antiquity of Parliament.«)

Edward Bekenderens Frihedsbrev til Agelwin er bekræftet af hans Hustru: »Ego Edgith Regina.«

Ligeledes i Kong Knuds Frihedsbrev til St. Edmundsbury underskriver Dronningen: »Ego Alfgiva Regina.«

(Seldons »Titles of Honour.«)

Der var ligesaavel blandt Saxerne regerende Dronninger som Dronning-Hustruer. William af Malmsbury skriver i Beundring om Saxburga, Enkedronningen af Cenwalch, Regent i 1672 over Vest-Saxerne: at det ikke manglede denne Kvinde paa Forstand til at forestaa Kongedømmets Pligter. Hun oprettede nye Arméer, holdt de gamle til deres Pligt, regerede Undersaatterne i Naade, holdt Fjenderne rolige med Trusler og gjorde med et Ord alt efter en saadan Maalestok, at der ingen Forskel var paa hende og en Konge, naar undtages hendes Køn. Ethelfleda, den store Kong Alfreds Datter, ogsaa kaldet »Ladyen fra Mercien« regerede dette Kongerige efter hendes Faders og Husbonds Død i otte Aar og fuldførte det Værk, hendes store

Fader havde begyndt, idet hun omsider nedlagde og undertvang de indfaldende Danske.

Abbedissen Hilda var Priorinde for Klosteret Streneshalh, Whitby, hvor der var en Fløj for Mænd og en Fløj for Kvinder og Kirken midt imellem. Blandt hendes Disciple var der mange, der senere blev lærde Biskopper. En gejstlig Synode, for hvilken hun præsiderede, holdt Møde i hendes Abbedi, 664, for at »Freden ved hendes Nærhed og Indflydelsen af hendes Overlegenhed skulde blidne Hefthigheden, naar Dagens saarbare Spørgsmaal berørtes navnlig angaaende Paa-ske.« Der var Delegerede fra Rom, fra Skotter, Angler og Briter. Andre Kvinder havde lignende Stillinger i England og enkelt i Irland.

De normanniske Voldsmænd fejede som en Hvirvelvind over gamle Institutioner, hvoraf nogle af de stærkeste blev staaende urokkede. Normannerne var dog — naar alt kom til alt — af samme Kirke, og Kirke og Klostre bevarede Optegnelserne om saxiske Frihed og Skikke fra saxiske Tid. Foraarsagede Erobringen end ikke en Sammensmeltning, bevirkede den dog ikke en Udryddelse. Folket i sig selv forblev saxiske i Hjertet. Normannerne var vel af en beslægtet Race, men de havde gjort et langt Ophold i fremmed Land, og baade Tanke, Sprog og Skikke var blevne latiniserede; desuden havde dette Land alt optaget Principerne i den Saliske Lov. (Udelukkelse af Kvindelinien fra Regeringen.) At Kvinderne led mere end Mændene ved den normanniske Invasion er selvfølgelig; men at de ikke led i den Udstrækning, som man sædvanligt antager, kan bevises ved at referere til kompetente Autoriteter.

Forholdet mellem Ejendom og Privilegier har været det bestemmende for den constitutionelle Udvikling, og Forskellen mellem Kønne med Hensyn til arvelig Ejendom har været Aarsagen til Forskellen mellem dem med Hensyn til Privilegierne. Det er nødvendigt at lægge Mærke til dette. Den Skik at holde Militær gjorde de mandlige Arvinger mere værdifulde for Kronen end de kvindelige.

I de tidlige normanniske Dage, da alt Land kunde gives bort af Kongen, var han ivrig efter at stadfæste, at hver Søn af sidste Ejer skulde være Arving til Faderens Besiddelser forud for enhver af Døtrene. Men et Retfærdighedens Princip, Landets Sæd og den menneskelige Naturs Impuls enedes om at modsætte sig en videregaaende Udøvelse af den kongelige Villie, saaledes at: alle Døtrene havde Arveret forud for Sideliniernes Arvinger, forud for Onkel, Fætter eller Neveu. Ægtefæller og Fædre vilde ikke have risikeret deres Liv i Krigene, om de havde vidst, at